

KHM økonomirapportering per 31.12.2020

Vurdering av økonomisk situasjon

KHMs står ovenfor en krevende økonomisk situasjon, overføringen av ubrukte midler er redusert med 49,9 millioner fra 2019 og utgjør 14,0 mill. kroner ved utgangen av 2020, men i tillegg kommer kompensasjon for inntektsbortfall i 2020 som utbetales i 2021. Kompensasjonen og underforbruket muliggjør realisering av planlagt og igangsatte internprosjekter

KHMs økonomi er sterkt påvirket av koronasituasjonen i verden. Museum og forretningsdriften til KHM omsatte for over 60 mill. kroner i 2019. For 2020 var det budsjettert med en omsetning på 68,0 mill. Endelig resultat viser en omsetning på 10,3 mill. kroner.

Kompensasjon fra UIO for 80% av inntektsbortfall bidrar til at situasjonen bedres, men det fører allikevel til negativ saldo i balansen og sterkt redusert økonomisk handlingsrom for KHM.

Basisvirksomhet

Beløp i mill. kr	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-205,30	-147,83
Personalkostnader	126,88	130,07
Driftskostnader	102,56	93,17
Investeringer	5,94	5,25
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	30,07	80,66
Nettobidrag	-25,13	-30,71
Prosjektavslutning	-0,31	-0,07
Isolert mer-/mindreforbruk	4,62	49,88
Overført fra i fjor	-68,48	-63,86
Akkumulert mer-/mindreforbruk	-63,86	-13,98

Hovedtrekk

For KHM har 2020 gitt en ekstrem reduksjon på inntektssiden. Per 31.12.20 er inntektene fra museum og forretningsvirksomheten redusert med 49,8 mill. kroner mot 2019.

Ved foreløpig rapportering for 3. tertial 2020 og ved innlevering av budsjett for 2021-2025 ble det lagt inn kompensasjon for inntektsbortfall på 48,4 mill. kroner og 42,8 mill. kroner for hhv 2020 og 2021. I bevilgningsskrivet for 2021 er KHM tildelt en kompensasjon på 38,4 mill. kroner. Per 31.12 er inntektsbortfallet på 57,8 mill. kroner mot budsjettert 68 mill. kroner og en kompensasjon på 80% blir således 46,2 mill. kroner.

Forventet underforbruk for 2020 i rapportering per 15.12 var 59,0 mill. kroner. Av dette var 48,4 mill. kroner forventet kompensasjon og faktisk underforbruk dermed 10,6 mill. kroner. Faktisk underforbruk for 2020 var på 13,9 mill. kroner, og med beregnet kompensasjon på 46,2 mill. kroner, gir dette et økt underforbruk per 2020 på 1,4 mill. kroner.

Påvirkning på LTB for KHM avgjøres allikevel av hvilken kompensasjon som blir vedtatt. En kompensasjon som beskrevet i disponeringsskriv av 15.12.20 på 38,4 mill. kroner vil øke akkumulert overforbruk i perioden med 10 mill. kroner

Det er oppdaget feil i LTB, innlevert 15.12.20. Her har vi oppdaget at midler til Safeguarding of Objects er ført inn to ganger i KHMs oppsett. Videre har vi oppdaget at KHM er tildelt midler til Revita to ganger i tildelingsbrev fra UIO, egen post på 5 mill. kroner samt at det er inkludert i bevilgning til flytteprosjektet på 7,9 mill. kroner. Følgelig er LTB forverret tilsvarende.

Påvirkning på LTB for KHM avgjøres i stor grad av hvilken kompensasjon som blir vedtatt. En kompensasjon som beskrevet i disponeringsskriv av 15.12.20 på 38,4 mill. kroner vil øke akkumulert overforbruk i perioden med 10 mill. kroner

Endring i LTB:

LTB overforbruk per 15.12	28,33
Prognostisert underforbruk	10,4
Beregnet kompensasjon 15.12	48,4
Faktisk underforbruk	-14
Beregnet kompensasjon 31.12	-46,2
Dobbel tildeling flyttestrømsprosjekt/Revita	5
Safeguarding of objects	6,4
LTB overforbruk per 31.12	38,33

Øvrige reduksjoner på kostnadssiden som følge av korona er av mindre karakter

Personalkostnadene øker og noe av dette er en planlagt økning, og har vært meldt inn tidligere. KHM følger stillingsplanen og faser inn stillinger i henhold til kompetanse og rekrutteringsplan. Prosjekt Saving Oseberg går mot en avslutning og personalkostnadene vil reduseres som følge av dette.

Risiko basis

I økonomirapporten for 2019 skrev KHM følgende:

«Usikkerheten knyttet til den strukturelle svakheten i KHMs økonomi er velkjente. Med en ekstern finansieringskomponent på over 50 %, som i stor grad er knyttet til inntekter fra billettsalg og museumsbutikk, vil det alltid være en risiko knyttet til svingninger i makroøkonomien og spesielt innenfor reiselivs- og turistmarkedet. I tillegg kommer usikkerhet knyttet til svingninger i volumet av arkeologiske utgravninger og innføring av incentiver knyttet til BOA».

Vi er dessverre i en situasjon der dette har inntruffet og store deler av KHMs inntektsside er falt bort.

KHMs utgravingsvirksomhet har i liten grad blitt påvirket av koronapandemien.

KHM erfarer at fast ansettelse av «prosjektansatte» ved utgravingsvirksomheten, som tidligere gikk på midlertidige kontrakter, har en kostnad. Erfaringen viser at det ikke er mulig med 100 % frikjøp, men at det maksimalt ligger mellom 70 - 80%. I tillegg vil det være noe risiko knyttet til at så mange er fast ansatte dersom en rask nedgang i prosjektvolumet skulle inntreffe.

De neste to årene er det satt av betydelige midler for å fullføre fornying av utstillinger i HM. Arbeidet har pågått siden 2015. Det har vært stor usikkerhet knyttet til prosjektenes fremdrift, som følge av koordinering med Klimaskjermprosjektet og medvirkning fra EA. I forlengelse av dette er KHMs inntektsprognose avhengig av fremdriften i prosjektene for fornying og oppgradering av HM. Følgelig må samarbeid og koordinering med EA gis høy prioritet.

Eksternt finansiert virksomhet

<i>Beløp i mill. kr</i>	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020
Inntekter	-48,04	-75,28
Personalkostnader	14,57	22,22
Driftskostnader	18,12	26,68
Investeringer	0,00	0,02
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-15,35	-26,36
Nettobidrag	25,03	30,70
Prosjektavslutning	0,31	0,07
Isolert mer-/mindreforbruk	10,00	4,42
Overført fra i fjor	-68,40	-58,42
Saldo	-58,40	-54,00

KHMs prosjekt portefølje består i hovedsak av arkeologiske utgravingsprosjekter. KHM har i liten grad andre typer eksternt finansierte prosjekter. Ved utgangen av 2020 har KHM tre aktive NFR prosjekter og to EU prosjekt hvor vi er deltaker.

Inntekter

KHMs nettobidrag for 2020 er 30,7 mill. kroner, en økning på 5,7 mill. kroner mot 2019.

Personalkostnader/Frikjøp

Størstedelen av ansatte som jobber med utgravingsprosjektene ansettes på basis og skriver timelister som grunnlag for frikjøp mot ulike prosjekter. Denne måten å løse bemanning knyttet til prosjekter har tvunget seg frem av to grunner. Det ene er knyttet til midlertidig ansettelse. Den andre årsaken er krav til føring av timelister, hvor vi må dokumentere at det ikke er ført timer på prosjekter knyttet til sykdom, møter, opplæring, trening i arbeidstiden, bevegelige helligdager o.l., jf. Nasjonale retningslinjer for budsjettering og regnskaps føring av arkeologiske utgravninger. Slike lønnskostnader skal i henhold til retningslinjene dekkes av overheadsatsen. Det er kun faktiske arbeidstimer som del av frikjøpet som blir godkjent ved direktoratets kontroll av prosjektregnskapene.

Driftskostnader

Typiske driftskostnader i våre prosjekter er, leie av gravemaskiner, naturvitenskaplige analyser (C-14, pollen o.l.), reisekostnader, kost- og nattillegg, leiebil m.m. Volumet på disse kostnadene henger sammen med resten av denne virksomheten og kan i liten eller ingen grad påvirkes.

Risiko EFV

Prosjektansatte, ansettes på basis og frikjøpes mot prosjektene. Risiko for at mye av tiden ikke kan identifiseres og dermed ikke føres som frikjøp. Risiko for at volum av prosjekter avtar og at KHM sitter med for mange fast ansatte som ikke kan frikjøpes mot prosjekter, samt mindre overheadinntekter og RBO.

Øvrige forhold

KHM har ikke benyttet forhåndsdisponeringer per 2020.